

TRADUCCION: LENGUA TSOTSIL
TRADUCTOR: MARIANO REYNALDO VAZQUEZ
INSTITUCION: CELALI-CONECULTA, CHIAPAS

SMAKEL XCHI'UK K'UXI TA JK'EL JBATIK LI TA COVID
19 TA SLUMAL BATS'I VINIK ANTSETIKE

2020

Sventa li ya'iel smelolal li chamel taleme, xchi'uk noxtok k'u yelanile, ta me sk'an ich'el ta muk' ep ta tos k'u x-elan ti jchi'iltaktik jech k'ucha'al, mi ta sk'an o mi mo'oj li yich'elik ta muk'e. Taj une, ja' me li yajval jteklumetik li bats'i vinik antsetik ta sk'an xich' albel smelole. Yu'un ta me sk'an lek chapbelik smelol k'u yelanil ti vokolale xchi'uk le'ike na'bil me ti mu'yuk lek ich'bilik ta muk' ta vo'ne ono'ox talel ch'aybilik jipbilik ta jtalel jkuxlejtike.

Taj une, laj yich' chapel laj yich' cholel k'u yepal lo'ilaletik ta stak' a'yibel o smelolal te yaloj te ta ts'ib abil vun pasbil ta namal balamil jech k'ucha'al, Organización Mundial de la Salud, jech k'ucha'al ta Oficina del Alto Comisionado de las Naciones Unidas, xchi'uk yantik buch'utik, yalojik, lo'ilajemik sventa li chamel taleme, jech un, ta me sk'an ich'el ta muk' k'alal ta xich' pasbel chapanbel smelol ti chamel taje:

1. Li Jtunel Jvu'eletik ta Mejikoe ta me sk'an chich' ta muk' li slumal yosilal bats'i vinik antsetike, jech k'ucha'al stalel skuxlejik, k'u yelanil ta xve'ik xchi'uk k'usuk koltael.
2. Ta me sk'an k'elel xchi'uk ich'el ta muk' k'u yelanil stalel skuxlejik, k'u yelanil ti sch'unolal yu'unik ti lumetik steklumalik ti bats'i vinik antsetike, yu'un ta sk'an ta k'elbil ta ojtikinbil lek, k'u yelanil snitoj stsoboj sbaik ti lumetik steklumalik ti bats'i vinik antsetik taje, jech k'ucha'al k'u yelal ti stalel skuxlejike.
3. Ti yich'elik ta muk' ti lumetik steklumalik ti bats'i vinik antsetik jech k'ucha'al k'u yelal ti stalel skuxlejike, li jtunel jvu'eletike ta me sk'an sva'anik yaj va'lejik xchi'ilik no'ox ta lumal sventa ta sk'elik ta sna' bik smelolal xbat li chamel talem COVID-19.
4. Li nail abtelaletik ta Mejiko, xchi'uk li' ta jlumaltike skuenta li chemeletike ta me sk'an ak'u yalbe lek smelol k'u yelanil, k'usi ya'yejal jelubtasbil ta bats'i k'opik k'uxi x-elan xbat ta radio ta kuxul lok'olil k'uxi ta k'elel ta cha'leel ti chamel taleme.
5. Ta me sk'an skolta sbaik li kerem tsebetik ta spukbel ya'yejal ta slumal yosilal li chamel talem COVID-19, jech k'ucha'al ta sbats'i k'opik o mi k'usi yan k'opal, yu'un le'ike ja' sna'ik k'u x-elan ta sk'elik ta spukik ti ya'yejal ta redes sociales li sk'oplal xchi'uk smelolal taje.

6. Li nail poxiletike ta me sk'an xich'ik ta muk' li k'u yelanil talel kuxlejaj yu'unik jujun lum skuenta ya'yejal li chamel taleme, jech k'ucha'al mi oy ta xtun yu'unik j-ilol, jpoxtavaneje, Yu'un me xu' xich'ik koltael ta yalbel smelol k'uxi mu staik li chamele, jech k'ucha'al ta smak sbaik mu staik o li virus chamele.
7. Li jtunel jvu'eletik skuenta poxile ta me sk'an ta melel chich'ik ta muk' li slumal yosilal bats'i vinik antsetike yu'un ak'u spukik ak'u yak'ik li makobil ni'ile, li nak'obile, li smilobil ti chameletike, k'usitik no'ox ta xtunane.
8. Li bats'i antsetike ja' ep ta xil svokolik li x-elan oy talem chopol chamel COVID-19, yu'un le'ike na'bil ti yu'un ep ta staik vokolal ta ilbajinel ta uts'intael. Le'ik une ta sk'an k'elel k'uxi ta koltael ta xak'be smelolal ya'yejal li jtunel jvu'eletike jech k'ucha'al li yich'elik ta muk' li yich'elik ta sventa spoxilik xchi'uk jech k'ucha'al oyuk no'ox ya'yejal lek li ko'olajele yu'unike.
9. Li j-abteletik ta poxile ta me sk'an ta xich' albel smelolal sventa li epal talel kuxlejale, taj une ta sna'ik k'u yelanil ta x-abtejik ta xich'ik ta muk' stalel skuxlej ti buch'u ta sk'el ta spoxtae xchi'uk ch'abaluk ti uts'intaele.
10. Ta me sk'an k'elel mi oy no'ox ti sve'el yuch'elike xchi'uk oyuk no'ox k'usi tsots jtunel sventa li lek no'ox mu x-ipajik li ta jteklum bats'i vinik antsetike.